

Steagul roșu

ORGAN AL COMITETULUI MUNICIPAL PETROȘANI AL P.C.R. ȘI AL CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL

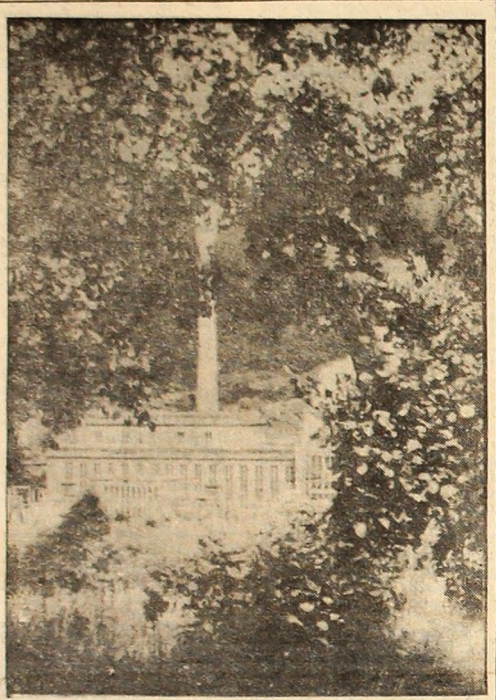
Anul XXI (XXVI) Nr. 6 112

Simbătă 21 iunie 1969

4 pagini 30 bani

AL X-LEA CONGRES AL P.C.R.

Documentele pentru Congresul al X-lea în dezbaterile organizațiilor de partid COMUNIȘTII, OAMENII MUNCII DIN VALEA JIULUI APROBĂ DIN INIMĂ PROGRAMUL LUMINOS AL PARTIDULUI DE ÎNFLORIRE A PATRIEI

Termocentrala Paroșeni.

Cît mai mult cărbune cocsificabil — fundamentul muncii viitoare

Lupeniul, acest oraș tradițional al minerilor din țară nu își trăiește astăzi din plin a doua tinerețe izvoită cu certitudine și de zi din prefacerile nemăsurabile, care au schimbat fața întregii țări. Dacă la suprafață blocurile noilor cartiere sfidă înălțimile, care — în tinerețea se bucură de lumina și căldura soarelui, în gîndirea, acolo unde erel și-au ascuns bogăția de neprețuit — diamantele negre — minerii se întrec pe ei înșiși ca niciodată, în întîmpinarea marilor evenimente care se apropie — Congresul al X-lea al partidului, cea de-a 25-a aniversare a eliberării patriei și aniversarea a 40 de ani de la greva minerilor din 1929.

Roadele muncii lor largesc cu prisosință albia fluviului de cărbune cocsificabil care se revărsă fără contenire înspre gurile de foc meruie nesătute ale furnalelor din cetatea de foc a Hunedoarei.

În aceste zile de iunie, minerii celei mari mine din țară, trăiesc cu intensitate momente de mare efervescență. Lucru firesc de altfel, cunoscînd faptul că în organizațiile de partid ale minii se desfășoară adunările generale extraordinare pentru dezbaterile documentelor de o excep-

țională însemnătate, elaborate în vederea celui de-al X-lea Congres al partidului. Și, pe bună dreptate, șirul adunărilor generale a fost deschis de către organizația de bază a sectorului XI, sectorul de deschidere al minii, sectorul care constituie avangarda

minerilor de la pregătiri și a-luaj, sectorul care trece în frunte, pragul noilor rezerve de cărbune.

Din discuțiile purtate de că-

R. S.

Continuare în pag. a 3-a

Poartă deschisă către deplina valorificare a cercetării științifice miniere

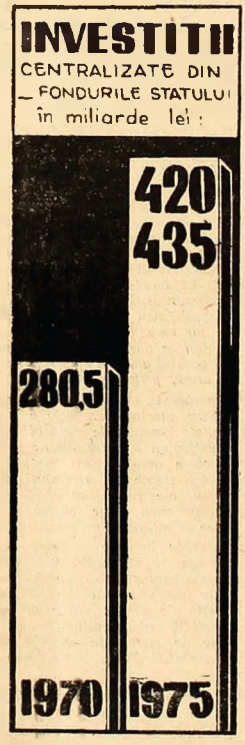
De o însemnătate primordială pentru destinul de mină al României socialiste, istoricele Teze și amplul proiect de Directive ale C.C. al P.C.R. în vederea pregătirii celui de-al X-lea Congres al partidului nostru, arată cu claritate și pregnanță că dezvoltarea ascendentă a economiei este indisolubil legată de creșterea potențialului științific și tehnologic de capacitate de a aplica, la modul viu, creator valențele cercetării de știință și tehnică în cadrul desfășurării la un nivel fără precedent a muncii de concepție pe ansamblu colectivele institutelor și centrelor de cercetare urmând să-și orienteze activitatea cu precădere către rezolvarea problemelor ce vizează direct producția materială în ramurile și domeniile-cheie ale economiei. Acest criteriu esențial a imprimat adunării extraordinare a comunistilor de la Stația de cercetare pentru securitate minieră Petroșani un adevărat caracter laborios, de găsire a unor căi de maximă eficiență pentru munca de cercetare viitoare.

Ideea că aportul cercetărilor științifice la elaborarea unor metode de lucru și punerea la punct a utilajelor cu siguranță mărită, normelor și instrucțiunilor menite să optimizeze condițiile de lucru din subteran ale minerilor, a constituit „apa vie”, liantul trinitic al discuțiilor purtate cu sinceritate și înflăcărare de către participanții la adunare.

Dezbaterile documentelor de partid pentru cel de-al X-lea Congres al P.C.R. ne dă prilejul, atât unei retrospectivi privind strădaniile colectivele noastre de cercetători minieri depuse pînă acum, cât și analizei lucide a sarcinilor mari

care ne așteaptă — au fost cele dintîi gânduri exprimate în fața colegilor săi de către tov. Traian MULLER

Continuare în pag. a 3-a

Munca ciferiștilor — la înalți indicatori de calitate!

Aflată în contact nemijlocit cu „pulsul” mineresc al Văii Jiului, slujindu-l zi de zi cu fidelitate, activitatea colectivului energetic și precept al stației C.F.R. Petroșani s-a concentrat pe realizarea sarcinilor sporite de plan și a angajamentelor insufletitoare de întrecere luate cu deplină maturitate, hotărîre și încredere în propriile forțe, în vederea împlinirii cum se cuvine a marilor evenimente din această vară — cel de-al X-lea Congres al P.C.R. și cea de-a 25-a aniversare a eliberării patriei.

Respectarea, de către muncitorii ciferiști și cadrele tehnice, a tuturor măsurilor de organizare superioară și atingerii a unor înalți indicatori calitativi ai transportului feroviar, a condus la un bilanț remarcabil, după primele 6 luni ale anului, care cuprinde:

- ◆ Depășirea tonajului net expedit cu 5,7 la sută (62.101 tone); față de angajament, acest indicator s-a realizat în proporție de 101,6 la sută.
- ◆ creșterea încărcăturii statice cu 1,12 și 0,61 la sută, în raport cu planul, respectiv cu angajamentul.
- ◆ reducerea staționării la încărcare-descărcare și tranzit cu manevră, cu 3,45 la sută (1,11 procente față de angajament).

În perioada analizată, stația nu a avut nici un eveniment de cale ferată, iar pe linie de protecție a muncii s-a căutat să se dea regulilor de siguranță a lucrului oamenilor și traficului, un caracter de lege, general valabil pentru toți.

Mobilizatoarele proceduri ale proiectului de Directive ale C.C. al P.C.R. pentru cel de-al X-lea Congres al partidului nostru, în încercarea strădănilor depuse în scopul îndeplinirii exemplare a planului și respectării angajamentelor.

T. M.

Dejunul oferit de tovarășul Nicolae Ceaușescu participanților la masa rotundă a tineretului european

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, secretar general al C.C. al P.C.R., a oferit vineri un dejun în onoarea participanților

la lucrările mesei rotunde organizată de Uniunea Tineretului Comunist din România cu tema „Rolul și contribuția tineretului la realizarea unui climat de pace și securitate în Europa”.

Au luat parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Leonie Răutu, Dumitru Popa.

Au participat, de asemenea, șefi de secție la C.C. al P.C.R., miniștri, reprezentanți ai conducerei Uniunii Tineretului Comunist și Uniunii Asociațiilor Studențești din România.

În timpul dejunului a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Dejunul s-a desfășurat într-o atmosferă de căldură cordialitate.

(Agerpres).

Cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu

Dragi tovarăși și prieteni, As dori în primul rînd să vă salut la Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România. În discuțiile pe care le-am avut timp de aproape o săptămînă în Capitala României, de fapt în Capitala Europei, au putut discuta într-un spirit liber problemele actuale și mai cu seamă acțiunile ce trebuie întreprinse pentru faurirea unui viitor fericit popoarelor europene, tineretului european. Noi considerăm că acest început bun de dialog între organizațiile tineretului

zării din țările europene, de tineri comuniști, socialiști, catolici, democrați și de alte curente politice și religioase, care reprezintă masele largi ale tineretului din Europa, că organizațiile intrunite la București au putut discuta într-un spirit liber problemele actuale și mai cu seamă acțiunile ce trebuie întreprinse pentru faurirea unui viitor fericit popoarelor europene, tineretului european. Noi considerăm că acest început bun de dialog între organizațiile tineretului

Continuare în pag. a 1-a

Construcția noilor drumuri și cabane forestiere primește din plin impulsul organizatoric necesar

NICOLAE BADIȚĂ
directorul Intreprinderii forestiere Petroșani

An de an, în pădurile ocrotite silvice Lupeni și Petroșani, în pădurile ce sînt exploitate de către I.F. Petroșani, se construiesc noi drumuri auto, cabane și alte instalații care vin să deschidă importante bazine forestiere. Se creează astfel condiții pentru valorificarea superioară și intrarea în circuitul economiei naționale a unui volum sporit de material lemnos din pădurile Văii Jiului.

Intreprinderii forestiere s-au alocat în acest an fonduri în valoare de circa 9 milioane lei. Din totalul investițiilor, drumurile forestiere au ponderea cea mai mare în acest an și se vor construi și pune în funcțiune 20 km drumuri auto forestiere. Lucrările respective se execută în antrepriză de către Intreprinderea de construcții forestiere Deva prin șantierul I.F. „Valea Jiului” precum și în regie proprie de către I.F. Petroșani. În regie se vor construi pentru muncitorii forestieri 10 cabane spațioase, cu o arhitectură corespunzătoare, situate în mijlocul unui incintător peisaj ce caracterizează întreaga Vale a Jiului, precum și drumuri de scos-apropiat pe care tractoarele cu triliu aflate în dotarea întreprinderii vor transporta ritmic trunchiurile lungi de fag și cugarge de rășinoase la rampele de încărcare, la drum de tras etc.

Pentru realizarea ritmică a investițiilor forestiere, încă din luna ianuarie a.c., comitetul de direcție, sub îndrumarea comitetului de partid și cu sprijinul comitetului sindicalului, a întocmit un plan de măsuri tehnico-organizatorice. Dintre principalele măsuri stabilite de comitetul de direcție amintim:

- recutarea muncitorilor necesari executării lucrărilor;
- asigurarea documentației și deschiderea finanțării pentru lucrările ce se execută în antrepriză. Pentru aceste lucrări s-a întocmit în comun cu I.C.F. Deva un plan de măsuri și grafice de execuție pentru fiecare șantier în parte.
- recutarea muncitorilor necesari executării lucrărilor;
- asigurarea documentației și deschiderea finanțării pentru lucrările ce se execută în antrepriză. Pentru aceste lucrări s-a întocmit în comun cu I.C.F. Deva un plan de măsuri și grafice de execuție pentru fiecare șantier în parte.

Deși iarna acestui an a fost comparativ cu altele mult mai grea și mai lungă, cu zăpezi mari și temperaturi scăzute, la cabanele forestiere lucrările au început încă din luna martie. În luna mai au fost terminate și puse în funcțiune cabanele și drumul de tractor Răscăoala, iar în cursul lunii iunie se vor termina și pune în funcțiune cabana Valea Morii, drumul de tractor Valea Seacă (lucrări executate în regie) și 3 km drumuri forestiere executate de I.C.F. Deva, față de 2 km plan.

În cele 5 luni de activitate, lucrările de investiții au în-

Continuare în pag. a 3-a

Ceea ce dă culoare muncii

În gara la Lupeni, bolnădelile așteaptă cu fălcile melancolice deschise, ceva de apucat. Păi născ rădășie uriașe în așteptarea prăzii. „Prada” e pe timp — stive lungi de metri cu lemn lasoanelor pentru celuloză sau busteni pentru derulaj. De fapt e un moment de răgaz pe rampă dar acum va începe încărcarea.

Au luat cărul aici șoferii de la I.M.T.F. sau cei de la Autobava T.A. ca niște albine harnice rotul muncii forestiere din sectorul Cimpulul Nou și al I.F. Petroșani dar nici birul să aducă tot ce s-a doborât, lasinat și transportat în rampele de încărcare în luna care a trecut și la începutul lunii curente. A fost hârticie mare la pădure.

Muniele e cu un primoneu cu multe pliuși și buruinatele. Fiecare pliu ascunde o cale de acces către niște brașii ce așteaptă mină omului ca să le „culegă”. Înaintăm încet cu mașina, pe traiul Văii de Peste, în exploatarea A-cum. Pliuri în dreptul Văii, pliuși în stînga. Paralel cu unele din ele se întind cabluri de lanțuar, pe altele oameni, constructorii de la I.C.F. au construit drumeașuri pietruite sau chiar șosele, după loata arta constructorilor de drumuri. Cel pe care înaintăm cu mașina e un șosele de drum. O vreme am mers pe asfalt, pînă ce ne-am întîlnit cu constructorii. Mai aveam cîtevazeci de metri pînă să facă legătura cu parchetul Valea Seacă.

Numele locurilor de pe aici nu sînt ceva bizar. Valea Seacă e alii de bogata în viscolie iarnă și alii de năbădăioasă iarnă și vreme de primăvară că greu se mai poate scoate lemn de aici. Pîruiul Maurului, denumirea altui parchet, n-ăvui nici-o dată cu stăpin vreun mator. Toponiimia bizară însă nu-i împiedică pe forestieri să se cațere — acesta e cel mai potrivit cuvînt în cele mai puțin ac-

Ion CIOCLEI

Continuare în pag. a 3-a

ÎNCREZĂTORI în viitorul fabricii

De multe ori eforturile de o zi însumează pentru un colectiv de muncă chintesența unor încordări de săptămîni, luni sau chiar ani de zile. Mi-am dat, înec o dată, seama de veridicitatea acestui adevăr, după ce, la Fabrica de fire și fibre artificiale „Viscoza” Lupeni, am luat cunoștință de stadiul realizărilor obținute de filatori pînă în prezent și, în deosebire după ce am aflat cum au fost învinse greutățile pentru a se putea ajunge la aceste realizări, cum filatorii, într-o continuă și maximă încordare, pentru a înlăpăta ceea ce și-au propus, au găsit în ei înșiși puterea de a condensa în fapt, rezultatele unei săptămîni sau a unui an de gîndire. Dacă astăzi filatorii, cuprinși de un firesc sentiment de mîndrie, raportază depășirea angajamentelor ce și le-au luat în cîntecul celui de-al X-lea Congres al partidului, aceasta se datorează în cea mai mare parte propriului lor efort, propriilor lor călătorii, exigenței cu care și-au concentrat forțele pentru utilizarea la maximum

a potențialului tehnic, meticulozității cu care au fost căutate rezervele interne, chibzuitul cu care acestea au fost valorificate.

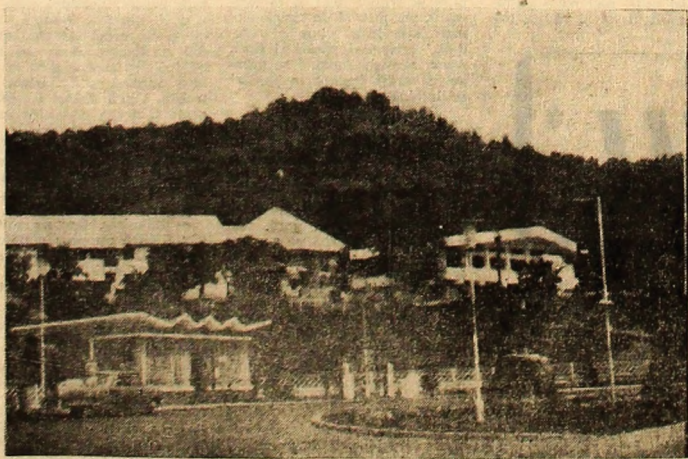
Rezultatele obținute de filatorii în primele luni din acest an sînt suficiente de edificatoare pentru a ilustra modul în care colectivul fabricii a știut să se mobilizeze. Pe lângă depășirea planului producției globale în primele 6 luni cu 202.000 lei, s-au obținut și însemnate economii la prețul de cost — peste 150.000 lei — ca urmare a strădănilor filatorilor de a realiza în acest an rentabilizarea economică a întreprinderii. Astăzi, cînd întreaga țară fără dezbateri cu însușele Tezele și proiectul de Directive elaborate pentru Congres, filatorii pot privi în perspectivă, presupunîndu-se și de prezent, dar mai mult de viitorul fabricii.

Producția de fibre și fibre chimice, cu deosebire a celor

I. MUSTATA

Continuare în pag. a 3-a

ROMÂNIA SOCIALISTĂ ÎN IMAGINI ȘI FAPTE

Hajeg (noul motel).

O nouă unitate a industriei noastre alimentare

La Huzău a început construcția unei fabrici de produse lactate. Noua unitate a industriei noastre alimentare, va fi dotată cu utilaje românești dintre cele mai moderne, care îi vor asigura un proces tehnologic de fabricație complet mecanizat și automatizat.

Noutăți în Delta Dunării

În Delta Dunării sezonul turistic estival, oferă oaspeților cîteva noutăți. La Tulcea, s-a amenajat un camping cu 200 de locuri, cel de la Murighiol, ca și cabana de la Huzău, și-a extins capacitățile de găzduire, iar unitățile turistice, din pădurea Babadag și-au adăugat mai multe căsuțe de tip camping.

Pentru amatorii de excursii și pescuit, pe canalele doltei au fost puse la dispoziție încă două hidrobuze și două salupe rapide, iar la Măliuc și Murighiol au fost organizate puncte de închiriere a bărelor.

Amara-băi.

Cultura Antică

Tradiții populare locale

Elemente arhaice în portul popular din Valea Jiului (I)

Tot mai multe cercetări scot în evidență vechimea practicărilor unor tehnici de cusut pe teritoriul patriei noastre.

În ceea ce privește Valea Jiului, tehnicile de cusut au fost înregistrate o dezvoltare deosebită începând de la mijlocul secolului al XIX-lea, datorită influenței relațiilor capitaliste de producție, care s-au făcut mai puternice simțite aici după nașterea industriei extractive miniere.

După procedeele de execuție se deosebesc în Valea Jiului două grupe de tehnici de cusut:

- cusături simple — mai vechi din care fac parte: înșălătura, încheietura, tivitura („rupximpunș”);
- cusături mai complicate, care, printre multe alte cusături cuprind și următoarele două: urzitul pe fir („brătaru pe fir”) și urzitul pe înec („brătaru pe înec”) care sînt cele mai importante din procedeele decorative în portul popular din Valea Jiului și în portul românesc transilvănean.

Procedeele acestor cusături, urzitul pe fir, a fost și se utilizează la împodobirea gulerilor și bărbăteșii, cit și pentru lucrarea altfelor peste umăr la cămășile femeiești. Uurzitul pe fir este una dintre cele mai vechi tehnici de broderie ornamentală în portul popular din Valea Jiului cit și în portul românesc transilvănean. Datorită din timpul formării poporului român și reprezintă un element arhaic în arta populară din Valea Jiului. Se execută pe toată lungimea gulerului, de la un capăt la altul, numai pe față, de obicei la un fir, cu pășituri spre a lăsa goluri în vederea motivelor ce vor fi cusute cu fire colorate cu arnici. Cealaltă tehnică, urzitul pe înec, utilizat mai puțin în Transilvania, datează din perioada constituirii primelor state românești.

Urmăzând al doilea moment, numit în Valea Jiului „orditul”, adică cusătura urzit în lung pentru obținerea a ceea ce jiențele numesc „brătaru brătăsău”, adică alcătuită din motive în evidență vechime practicărilor unor tehnici de cusut pe teritoriul patriei noastre.

DEMULT

Atunci, demult, la începutul începutului a fost fosnetul pădurilor de brazi și de stejar. Fosnetul stelelor de deasupra pădurilor, fosnetul rîurilor care purtau către mare dorul de adine al muntelui, al cerului.

Atunci, demult, pasările ciuguleau liniștea înmărmurită pe crengile vîștelor și nopților, așintind deopotrivă deal și vale.

Atunci, demult, bourii despicau pieturile muntilor, dintr-o învală poezii și drumuri ce se revărsau, ascușe, către rotundul zării.

Atunci, demult, a fost un bătrîn înțelept, Donaris, care, după ce a stat o vreme la dreapta lui Gebeluzic, a coborît în Bhrăgan să alina durerea de sete a pămîntului, a ierbilor, să aducă cu bărbătele apele rîurilor plecate către urîndele din foamea după nesfîrșit a muntilor, să le rînduască într-un anume fel și numai într-un anume fel rostul de a fi, și să le poarte apoi împlinite de dragoste și dor, către porțile lumii, să holărînească umbrele care se rostogoleau uriașe de pe crestele Carpaților.

Atunci, demult, căpeteniile acestor pămînturi, își spălau tainele în spuma marmurului de izvoare, tainele credințelor oamenilor de-a fi mai presus decît zeii.

Atunci, demult, din fosnetul pădurilor a fost născut strigătul de luptă al dacilor, care, adunați în jurul Soarelui, se-npotriveau împărăției celei mari, dornică să le calce-n picioare legămîntul lor cu vesnicia.

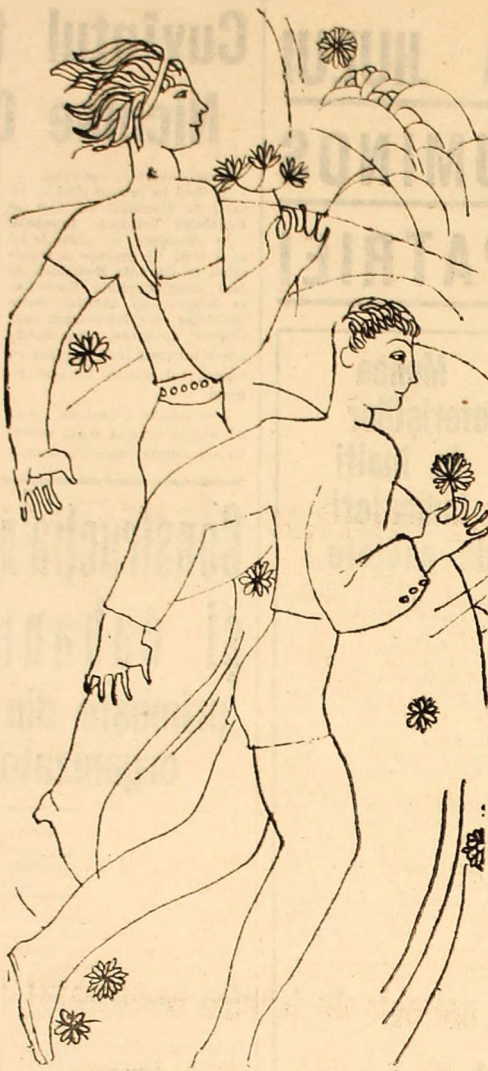
Atunci, demult, a trăit Decebal, întîiul om între oameni.

Atunci, demult, la începutul începutului, au fost muntii, pădurile, rîurile, au fost pasările și bourii, a fost Donaris cel coborît de la dreapta lui Gebeluzic, au fost căpeteniile acestor pămînturi, au fost tainele și credințele lor, a fost Decebal.

Și de atunci, de demult, de la începutul începutului sintem Noi.

Radu SELEJAN

ARABESCURI

Efervescență estivală

Interviu cu prof. Ion Poporogu, directorul Muzeului mineritului

— Cum ați întâmpinat sezonul estival?

— În primul rînd, ne-am îngrijit de popularizarea muzeului, prin panouri așezate în zonele de circulație din Valea Jiului și din împrejurimi, pe defileu, la turnul de pază de la Crivădia etc. Apoi, am pus la dispoziția vizitatorilor un număr sporit de pliante și cărți editate de muzeul nostru sau de alte muzee din județ. Ghidajul a fost asigurat la nivelul tuturor coristenților. Putem informa pe vizitatorii noștri nu numai despre exponatele noastre ci și despre celelalte muzee din județ ba chiar și despre drumurile turistice din Parâng și Retezat. Pentru vizitatorii cu mașini avem parcare asigurată în incinta muzeului.

— Cum au apreciat vizitatorii de pînă acum Muzeul mineritului?

— Exponatele muzeului oglindesc evoluția tehnicii miniere din Valea Jiului începînd cu a doua jumătate a secolului trecut pînă în zilele noastre, și momente din lupta minerilor împotriva asupzirii capitaliste. Muzeul nostru este unic în țară prin profilul său. De aceea el este vizitat nu numai de turiști dar și de specialiști români și străini, interesați de evoluția mineritului.

După cum reiese și din cartea de impresii, vizitatorii nos-

tri au apreciat exponatele și prezentarea lor. Pînă acum am avut vizitatori din foarte multe țări ale lumii.

— Peste cîteva săptămîni se vor împlini patru decenii de la grevele din 1929 a minerilor lupeneni. Cum cinstește muzeul această aniversare?

— În vederea acestui eveniment însemnat, noi am organizat o sesiune de comunicări, Lupeni '29" la care vor participa cercetătorii de la muzeu, profesori, oameni de cultură. Exponația de lauz, referitoare la evenimentele din 1929, cuprinde documente care ne atestă condițiile grele de viață și de muncă ale minerilor din acele timpuri, ocuparea uzinei electrice de către jandarmii în prejma grevei, izbucnirea, desfășurarea și înăbușirea în sine a grevei, solidaritatea muncitorilor din toate colurile țării cu greviștii, e-cumul internațional al evenimentelor de la Lupeni, poziția înaltă a scriitorului Panait Istratie față de aceste evenimente etc. Ne vom strădui să completăm aceste exponate cu documente inedite.

— După cum am aflat, cercetătorii muzeului au efectuat în acest an săpături arheologice la turnul de pază de la Crivădia. Veți întreprinde cercetări arheologice și în alte zone ale Văii Jiului?

— Săpăturile la turnul de pază de la Crivădia au scos la iveală mărturii care atestă trecerea romanilor care atestă meșteșuguri. Actualele ziduri ale turnului au fost construite în orînduirea feudală, pe ruinele unui obiectiv militar roman. După încheierea săpăturilor s-au efectuat lucrări de conservare a zidurilor și turnul poate fi vizitat.

În viitor urmăm să facem sonde și, eventual, săpături în zonele Jiței și Vulcan cu scopul de a aduce la iveală în legătură cu vechii locuitori ai Văii Jiului.

Profit de ocazia pe care mi-ați oferit-o pentru a atrage atenția asupra unui fapt cu urmări dintre cele mai dăunătoare: în zilele noastre Valea Jiului a devenit un permanent sanctuar și cu ocazia diverselor săpături pentru fundațiile blocurilor se întindec, uneori, și materiale arheologice valoroase. Cei care le găsec, să nu anunțăm de din timp și să nu le distrugem, așa cum s-a întîmplat cu ani în urmă cu o vechi inscripție găsită la Jița, care a fost dată, fără nici o rețineră, la conaș. Nu avem cuvînt să stigmatizăm asemenea fapte care ne privează de elemente de bază privitoare la istoria îndepărtată a acestor meșteșuguri.

Constantin PASCU

Un cunoscut critic de artă contemporan afirma, cu puțină vreme în urmă, că arta produsă la nivelul amatorilor se poate asemeni cu un munte imens de cenusă în care scîlipesc diamante.

Cunoscut fiind că la artiștii amatori creația artistică ocupă, prin natura lucrărilor, un loc secundar în activitatea lor totală, s-ar putea adăuga la cele amintite mai sus, că puțină lume are acces rapozi dintr-o creație și genul de artă preferat ducă la stelușica cu mîgala, la înobilirea diamantelor care se întrecăsc în crezițiile, nu întotdeauna conforme cu exigențele artei, ale amatorilor.

Căutînd pe meșteșugurile noastre asemenea nestemate am pospăsit zilele trecute la pictorul amator Iosif Nagy.

Pușini dintre acei care cu sîmpătîmînă în urmă au vizitat expoziția de la Iaza locală a Biennalei de artă plastică rezervată amatorilor, știu că autorul uneia dintre cele mai valoroase pinze expuse cu acest prilej, „Familia”, se identifica cu persoana cunoscutului dement Iosif Nagy.

Cu probabilitate și conștiință de conștientă cu care alina dăruielememoriilor se dăruiește și de a unei pasiuni apăsate cu mulfți ani în urmă, pictura.

Îndrăgostii de lumea-culorilor, pictorul amator dovedește o tenacitate demnă de respect în investigația cu sensibilitate artistică a acestei lumi magnifice, traversate de simboluri și sensuri alective. L-am găsit pe autorul unui mare număr de pinze în mijlocul lucrărilor sale. Ambianța în care I. Nagy își concepe și realizează picturile (în marea lor majoritate lucrările în ulei și acuarelă) este dominată de câteva opere de o deosebită valoare artistică, semnate de cunoscuții maeștri ai penelului C. Baba, A. Clucure-

cu și C. Pilișoi, ceea ce prezintă o primă garanție în aprecierea maturității cu care I. Nagy se orientează în sfera creației plastice.

Privind lucrările realizate pînă acum, întese într-o strictă ordine cronologică, se distinge cu ușurință perioadele de creație prin care a evoluat activitatea artistică a lui I. Nagy. Dacă la început pictorul amator s-a mul-

abordarea temei precise. De la forma inițială, în care apar precizionate siluetele celor care compun familia primă-ingenioasă renunțarea la reprezentarea naturalistă, autorul a realizat în ultima variantă a ciclului o foarte expresivă reprezentare a temei plastice folosind în tehnica desenului acrilic, inobilul de dragoste pentru troma a devenit un mesager înedii în lălmăzirea limbajului artistic. Primele pinze executate cu acest material ne întrec convingerea că ne aflăm în fața unor lucrări cu un pronunțat caracter de pionier într-un gen nou al artei plastice, gen care cunoaște un efervescent proces de modernizare pe toate meridianele lumii.

Cu prilejul vizitei, garda primitoare, ne roagă să-i primim cele mai recente lucrări realizate într-o tehnică cu totul nouă în practica plasticilor din țara noastră: pictura cu acrilic. Într-o manieră plastică folosind în tehnica desenului acrilic, inobilul de dragoste pentru troma a devenit un mesager înedii în lălmăzirea limbajului artistic. Primele pinze executate cu acest material ne întrec convingerea că ne aflăm în fața unor lucrări cu un pronunțat caracter de pionier într-un gen nou al artei plastice, gen care cunoaște un efervescent proces de modernizare pe toate meridianele lumii.

Părăsind cadrul în care opțiunea pentru troma și discernămintul artistic au devenit critice (chiar și în contextul activității de creație la nivelul amatorilor) ale existenței, ne-am lăsat rămas bun de la interlocutorul nostru, nu însă fără să-i adresăm întrebarea, (nu numai din curiozitate gazdărească) pe cînd o expoziție personală de mai mare anvergură?

Tiberiu KARPATIAN

Gază ne-a fost frumosul și un neobosit slujitor al lui, pictorul amator Iosif Nagy

Soții Elena și Gavril Balaiban, profesori la Liceul de cultură generală din Negrești-Oas au început să colecționeze din 1950 mobilier, cusături, costume, sticlărie, stralci, pălării — tot felul de obiecte legate de arta populară oșenească. Colecția de mare frumusețe prin varietatea și coloritul ei însumează circa 1.000 de piese.

(Foto Agerpres)

MÎINE

Sărbătoarea în muchiile soarelui se arală, iradiază flăutele, lumini și muzici. Noi sintem tîrziu ceasurilor și așteptăm plecării. Noi singuri credem în plecarea noastră pe vîrfuri de stele din ora pămîntului mare, amară și-adevărată și prin stragul de timp încă rămas suspendat

printre noi. Așteptăm să vină miine cîte un miine, lîgit de ziduri pe capaci și pe cer fiecare cu altă speranță. Miine, casele noastre pustii vor rămîne și mai pustii după ce vor muri în ei larii vîtrelor noastre așteptîndu-ne.

Valeria ZAMFIR

PASTORALĂ

Izbîndu-l cu baltagul pe la spate L-au doborât pe baciul Mioritei Și singur vîntul i-a bociat la moarte Cum sta întîns sub broțele troietei.

Incet, incet îl învelea țîrina Și trupul, sport de vreme, putrezea... În busuioac se prefăcuse mina, lar visele în zbor de cucuvea.

Andrei PINTILIE

Cît durcăză flacăra chibritului, vād fața lui Aldan cu trăsăturile îngroșate de umbră. În sala de așteptare au mai rămas vreo zece oameni. S-au lungit pe poddele ori stau ghemuciți cu genunchii la gară lîngă peretele fără geamuri, cā să nu se taie în cioburile de sticlă pe care nu s-a gîndit nimenea să le adune de pe jos. Trei femei se îngheștie una intr-alta amorfite de somn, ca o mică turmă zăpăcită de lumină. Flacăra slabă a chibritului moare, ne topm înarși cu toții în întinerie.

Apoi un tren. Prin ușa deschisă a sălii de așteptare, vād trecînd sirul de vagoane fără lumini, mai pot distinge totuși felurile tunurilor, siluetele soldaților. Un tren militar nemțesc gonind spre apus, fără muziculi și fără Lilly Marlen.

Pe urmă povestea invalidului: tranșee, morți, încercuiri, morți, spital, doctori, pāduchi, singe. Și, printre toate, credința că lumea se va întoarce pe jos și altfel de zile se apropie. Stau culcat pe poddele. Cineva a răsfarat niște pale noi de griu cu miros de soare. Dar mirosul de ars și de gaz e mai puternic.

Vocă aspră a invalidului vine parcă și ca dintr-o lume carbonizată și în sunetul ei trec pînă la urmă în urma, în vis și în coșmar.

Sintem pe un platou uriaș de zgură turbidă și fumogină, cā cel stît în gara de la

marginea țîrgului din care plecasem în primăvară. Trenul ne-a lăsat aici. Vagoanele se pierd în zare, ca un șir de păsări zbîrduiri în monom. Sintem mulți, băieți și fete, în mijlocul platoului de zgură înconjurat de o fisie vîștie de gheață, un fel de drum lung, necos, un cerc strîmbat și turbit pe alocuri, care închide ierșea de pe platou. Iar dincolo de el, ses uscat și pelin. Aburi galbuli ies de sub piciorarele noastre și ne înecă. Nu ne putem ascunde, nu putem fugi nicăieri. Sint și citeva case mici: cite o singură încăperei mică formată din trei pereți, cu un gol în locul celui de al patrulea, fără uși și ferestre și fără acoperiș. Dar în ele nu te poți apăra de aburul sufocant. Singura scăpare este fisia îngustă de gheață cu fire subțiri de iarbă din loc în loc. Dar pe gheață nu se poate sta. Trebuie să morgi, să luncel mereu. Mulți se refugiază acolo, fug, își iau avînt și lunccă puțin, cad, se ridică, iar lunccă și iar cad, ca să se întorcă dezamăgiți de încercarea zadarnică, înapoi pe platou.

Și printre toată această multime neajutorată, lunccă ușor parcă n-ar atînge gheața, se învîrte mereu în acest cerc urias, zboară pe paline o fată, o fetiță de fapt. Nimeni n-a văzut-o încă stînd în loc, toți o stiu în mișcare, plînd pe fisia îngustă, și toate gîndurile noastre de frumusețe și

libertate se adună în ea. „Nu se poate opri”, îmi spune o voce. „Dacă nu s-ar mișca, ar trebui să moară și e condamnată să luncce mereu”. Din timp în timp, fata cu pantaloni roșii și rochia ei scurată, abstrăși trece prin fața mea ca să dispară în creierul marelui cerc care o va aduce iar în același punct. Încerc să luncce alături de ea, dar rămîn în urmă iar fata patinează mai departe, aruncîndu-mi un zîmbet dezamăgit și trist.

Unul din băieți a făcut un lucru nepermis, nu se știe exact ce anume, a călcat una din legile platoului de zgură, a comis marea greșală și acest platou s-a aprins într-un capăt. Flăcările galbene înaintază strep noi. Niste paznici în string pe toți în dormitorul cu trei pereți, ne obligă să ne culcăm în paturile de fier suprapuse. Nimeni nu se îngrijeste să stingă focul probabil că el nici nu poate fi stins — paznicii vor numai să-l descopere pe vinovat și să-l pedepsească. Cel mai mare dintre paznici se plimbă printre paturi. Li vād din spate ceafa cu o chică ciudată, un fel de blană stufoasă și surdă de iepure. De sub halatul lung ce de spital pe care îl poartă, ies boturile pătrate ale elzemelor și pînțoții de metal strălucitor. Să întors cu fața spre mine și acum îl recunosc: e un pedagog pe care-l avusesem la internat, unul cu dinții de

cal, poreclit Bojoc. El ridică o mină în sus și comandă: „Răcniți înnul!”. Toți scandează într-un glas:

Ante apud ad adversus, Galben fum și zgură neagră. Circum circa citra eis, Cere pătrat, strîmbat lung

Erga contra inter extra, Viermii nu trăiesc în foc. Infra intra iuxta ob, Viermii-s în inimă ta. Penes pone post praeter...

puterile. Bojoc ride. Rid și ceilalți paznici. Apoi, decodată, Bojoc își smulge degetul și cu dinții lui de cal îl prinde fulgerător pe băiat de buza de sus. Buza băiatului se întinde ca o bucată de gumă. Capul îl lunccă peste marginea patului de fier, fata își se întrecșie, se umflă de singe ca o mîgale. Mi se face rău și închid ochii. Cînd îi deschid, băiatul nu mai are nici buze, nici piele pe față. Mă uit în jur și vād la toți

rosul greu care vine de la ea. Hainele subțiri li sint murdare. Trebuind să luncce mereu pe gheață, nu se putuse opri, nu se putuse arînde.

Paznicii se apropie și mă înconjură, le simt răsuțarea în ceafă. Dar acum îmi o totuna. Pierdusem tot ce aveam mai sfîrșit, pot să mă prîndă, tot una.

Unul din paznici a lovit cu piciorul trupul fetei și în aceeași clipă platoul de zgură dispăre făcîndu-se cîmp și grădina, și riuri și păsări și flori. Apoi întreaga imagine se sparge în bucați, irumpe în tîndări de lumină.

Cei vreo zece oameni din sala de așteptare ne ridicăm speriați, buimăciți de somnul neîmplinit încă. Ne strîngem la repezeală bagajele și alergăm afară în cîmp. Mai departe, cit mai departe de gard. Nimeni nu se întrecă de se întimplă, nici chiar cei care orau probabil treji în momentul exploziei. Abia după un timp ne dăm seama că nu e vorba de bombardament. Nu se aude viciul avioanelor, s-a așternut lărăși liniștea.

Ne oprim în mijlocul unui lan de porumb, Aldan și eu mine fiecare cu eufărie de lemn în mînă.

A fost o explozie, îi spunem lui Aldan. Undeva pe aici, pe aproape.

— Da, am fugit degeaba.

— Pînă gemantatul jos. Încerc

să ațing eu limba picăturile de rouă de pe frunzele lungi de porumb. Roua e rece, roua e dulce, perii asprii ai frunzelor îmi zgîrie limba.

— Și acum ce facem? îl întreb.

— Ca de obicei, o lăum de la capăt. Să ne grăbim pmă și să începem cîldura.

Mergem în lungul liniei pe cărarea de torasament. În față merge invalidul care povestise noaptea trecută, apoi eu și în urmă Aldan. Invalidul e desculț, și-a scos epicii lui din postav gros de patură militară și i-a băgat în traistă. Calcă apăsat cu tîlpile goale și negre, cu pielea îngroșată de mers, cu călcieile răpate ca pămîntul de seacă.

— Cred că știu ce s-a întimplat, spune el fără să se oprească, adresîndu-se lui Aldan, trecînd peste mine.

— Bănuiesc. Dar nu sint sigur fiindcă nu prea cunosc locurile. Dumneata se pare că le cunoști mai bine.

— Podul, spune invalidul și se întoarce cu fața spre noi. Au aruncat podul în aer cu să nu mai poată trece trenurile nemțesti. Dacă nu cumva or fi aruncat și un tren cu nemți. Cred că mai degrabă asta or fi făcut. Acum, să-mi spui dumneata, cine l-o fi aruncat? Ai? și ochii îl ridă ca de o victorie a lui. Cine sint așa de aruncat trenurile nemțesti în aer? Și podurile să nu treacă nemții pe ele? Și, să-mi mai

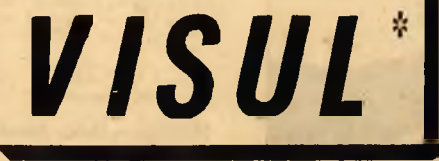
spui dumneata, asta ce cale este? Care din alea o mică și una de ziceai azi noapte că sint?

Ne apropiem în cele din urmă de pod, se vād firea rădăcilor și vagoane răsturnate, dar cetim prin prumă că să nu ne prîndă degeaba. Ajungem pe o cărare la riu. Mergem spre celălalt pod de la seșea. Lerburi înalte, tufisuri de arini și de plopi, cărarea serpuind printre ele, ceata usoră destrăbîndu-se pe riu. Îmi uit obosela și mă bucur. Rîul înconjură pe departe orașul într-un arc de cerc larg, ca să treacă apoi pe la marginea lui. Mă bucur că mergem în orășel acesta în care vroia Aldan să ajungă. Trebuie să fie un oraș primitor și frumos, toate orașele cu riuri prin preajmă trebuie să fie frumoase și primitoare. Atît doar că, pentru o clipă, arec rîului cu luciu stîns de metal îmi amintii ceva foarte cunoscut, o imagine pe care uitasem deja unde trebuie s-o încred, dar îmi stăruia în minte amestecata ei de neliniște. Am avut adică impresia că vād o fisie vîștie de gheață.

Dar numai pentru o clipă, fiindcă toate orașele cu riuri prin preajmă trebuie să fie frumoase și primitoare.

*) Fragment din „Vara” o povestire despre peregrinările unui adolescent în ultima vară a războiului.

Corne în Rădulescu

„Opriti!” strigă Bojoc. Vine în direcția mea. Eu n-am cîntat o dată cu el, Parcă îl aud deja urlînd: „Bă, băg, mina în tine, îți scot maele și fao telefon!”. Dar nu, nu sint eu. E băiatul de alături. Juju, cel cu fața plină de coșuri. Bojoc îl pune înaintea ochilor un deget gros și murdar: „Tu! Stringe!” îi strigă el, „Stringe cit noi!”. Băiatul, culcat cu fața în sus, ridică miinile și apucă degetul. Stringe din toate

aceleași fețe cu dinții goi, rînjiți. Sar, fug dintre ei. Mă arunc pe țola de gheață și alunec un timp în jurul platoului în flăcări. Din spate aud paznicii strîngînd. Luncce pînă zăresco trupul mic al fetei căzută pe gheață. Mă consider salvată ca mă poate salva. N-a murit încă, mă reușește să miște cu greu pleoapele, pieptul i se zbate ușor. Vreau s-o ridic, a-părîndu-mă prin ce pe mine însami. Dar încrediat simt ml-

CUVINTUL TOVARAȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Urmare din pag. 1. din Europa trebuie să continue. Nu trebuie să ne fie teamă de a discuta deschis problemele care frământă continentul nostru și lumea...

VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

JAPONIA: Aspect din timpul demonstrației organizată de forțele democratice japoneze pe aeroportul din Tokio...

Proiect de rezoluție care condamnă „referendumul constituțional” din Rhodesia prezentat Consiliului de Securitate

NEW YORK 20 (Agerpres). — Un grup de țări afro-asiatice — Algeria, Nepal, Pakistan, Senegal și Zambia — au prezentat în Consiliul de Securitate un proiect de rezoluție în care condamnă „referendumul constituțional”...

Remaniere guvernamentală în Sudan

KHARTUM 20 (Agerpres). — Agenția U.P.I. anunță, citind presa egipteană, că în Sudan a avut loc o remaniere guvernamentală. Președintele Consiliului comandamentului revoluționar, Gaafar el Numeiri...

Spania s-a retras din Organizația vest-europeană pentru cercetări nucleare

GENEVA 20 (Agerpres). — Spania a anunțat retragerea sa din Organizația vest-europeană pentru cercetări nucleare, invocând dificultăți economice interne. Anunțul acestei hotărâri la cea de-a 11-a sesiune a Consiliului Organizației nu a constituit o surpriză...

NEGOCIERI ÎN VEDEAREA ÎNCETĂRII RĂZBOIULUI DIN NIGERIA

LONDRA 20 (Agerpres). — Ziarul englez „Guardian” citează surse bine informate din Geneva, scrie că în momentul de față între delegațiile Biafra și guvernului federal nigerian au loc negocieri în vederea încetării războiului din Nigeria...

ORIENTUL APROPIAT DUEL DE ARTILERIE ÎNTRE FORȚELE EGIPTIENE ȘI CELE ISRAELIENE

CAIRO 20 (Agerpres). — În mai multe puncte ale Canalului Suez a avut loc joi un duel de artilerie între forțele egiptene și cele israeliene...

NOI PROVOCĂRI ÎMPOTRIVA CAMBODGIEI

NEW YORK 20 (Agerpres). — Reprezentanții permanenți ai Cambodgiei pe lângă Organizația Națiunilor Unite, Huot Sambath, a adresat o scrisoare președintelui Consiliului de Securitate...

VIETNAMUL DE SUD BOMBARDAMENTE INTENSE EFECTUATE DE FORȚELE PATRIOTICE

SAIGON 20 (Agerpres). — În cursul nopții de joi se privesc, forțele patriotice sud-vietnameze au supus unor bombardamente intense aproximativ 40 de obiective americano-saigoneze...

VIETNAMUL DE SUD BOMBARDAMENTE INTENSE EFECTUATE DE FORȚELE PATRIOTICE

SAIGON 20 (Agerpres). — În cursul nopții de joi se privesc, forțele patriotice sud-vietnameze au supus unor bombardamente intense aproximativ 40 de obiective americano-saigoneze...

S. U. A. Precizări ale președintelui R. Nixon față de unele probleme internaționale

WASHINGTON 20 (Agerpres). — Într-o conferință de presă ținută joi seara, președintele R. Nixon a precizat poziția Statelor Unite față de unele probleme internaționale. Referindu-se la războiul din Vietnam, el a reafirmat sprijinul pentru regimul saigonez...

ROCKEFELLER VA PLECA LA MONTEVIDEO

ASUNCION 20 (Agerpres). — După cum relatează agenția U.P.I., guvernatorul statului New York, Nelson Rockefeller, care întreprinde un tur în țările Americii Latine în calitate de emisar al președintelui Nixon...

IN CIUDA DEMONSTRAȚIILOR DE PROTEST DIN URUGUAY

MONTEVIDEO 20 (Agerpres). — După cum relatează agenția U.P.I., guvernatorul statului New York, Nelson Rockefeller, care întreprinde un tur în țările Americii Latine în calitate de emisar al președintelui Nixon...

DEZBATERILE DIN CAMERA COMUNELOR

LONDRA 20 (Agerpres). — Premierul Wilson a informat joi Camera Comunelor asupra retragerii proiectului guvernamental de lege privind restrițirea dreptului de grevă...

GUVERNELE REPUBLICII POPULARE ALBANIA ȘI SUEDEI AU CAZUT DE ACORD SA STABILISCA RELAȚII DIPLOMATICE

GUVERNELE REPUBLICII POPULARE ALBANIA ȘI SUEDEI AU CAZUT DE ACORD SA STABILISCA RELAȚII DIPLOMATICE. În schimb, deputații laburisti, în rândul cărora domnea o atmosferă de satisfacție și ușurare...

NOTA EXTERNA

Renunțarea de către guvernul Wilson la prezentarea în Camera Comunelor a legii cu privire la relațiile industriale a constituit o surpriză...

CAPITULARE SAU COMPROMIS?

Renunțarea de către guvernul Wilson la prezentarea în Camera Comunelor a legii cu privire la relațiile industriale a constituit o surpriză...

CONGRESUL FEDERAȚIEI DEMOCRATE INTERNATIONALE A FEMEILOR, care a luat sfârșit la Helsinki...

PARLAMENTUL SOMALIEI S-A ÎNCHIEIAT JOI DEZBATERILE DESCHISE CU O SĂPTĂMINĂ ÎN ÎNTR-UN

PARLAMENTUL SOMALIEI S-A ÎNCHIEIAT JOI DEZBATERILE DESCHISE CU O SĂPTĂMINĂ ÎN ÎNTR-UN. În baza unei ordonanțe prezidențiale...

LA RIO DE JANEIRO S-A ÎNCHIEIAT CEL DEAL PATRUȚEA CONCURSUL INTERNAȚIONAL DE CANTO

LA RIO DE JANEIRO S-A ÎNCHIEIAT CEL DEAL PATRUȚEA CONCURSUL INTERNAȚIONAL DE CANTO. Premiul întâi al concursului a fost acordat sopranei engleze Angela Heale...

GUVERNELE REPUBLICII POPULARE ALBANIA ȘI SUEDEI AU CAZUT DE ACORD SA STABILISCA RELAȚII DIPLOMATICE

GUVERNELE REPUBLICII POPULARE ALBANIA ȘI SUEDEI AU CAZUT DE ACORD SA STABILISCA RELAȚII DIPLOMATICE. În schimb, deputații laburisti, în rândul cărora domnea o atmosferă de satisfacție și ușurare...